

บทที่ 5

การแบ่งเขตภาษาถิ่นย่อย

5.1 ประเภทของแผนที่

เมื่อลากเส้นแบ่งเขตศัพท์และกำหนดสัญลักษณ์ของแต่ละบริเวณแล้วผู้วิจัยจึงนำแผนที่มาพิจารณาแบ่งเขตภาษาถิ่นย่อย พบว่าสามารถแบ่งแผนที่ออกเป็น 3 ประเภทดังนี้ คือ

5.1.1. แผนที่ประเภทที่ไม่มีเส้นแบ่งเขตศัพท์ มีทั้งหมด 14 แผนที่ ได้แก่แผนที่ของหน่วยวรรณคดี 5 "เสื่อปลา" หน่วยวรรณคดี 8 "ถักเป็ช" หน่วยวรรณคดี 13 "ซันรา" หน่วยวรรณคดี 14 "โธเฮ" หน่วยวรรณคดี 15 "เล็ก" หน่วยวรรณคดี 18 "ตุดหมุดตุดหมา" หน่วยวรรณคดี 19 "บั้งเทียน" หน่วยวรรณคดี 20 "พริกชี้ฟ้า" หน่วยวรรณคดี 21 "สาก (ดิน)" หน่วยวรรณคดี 23 "ส่วนที่ลึกที่สุดของหนองน้ำ" หน่วยวรรณคดี 24 "ซึกซ้า" หน่วยวรรณคดี 28 "จำมา" หน่วยวรรณคดี 29 "กระแต" หน่วยวรรณคดี 30 "มาลาเรื่อ"

5.1.2. แผนที่ประเภทที่มีเส้นแบ่งเขตศัพท์ 1 เส้นแบ่งบริเวณที่ศึกษาออกเป็น 2 บริเวณ มีทั้งหมด 10 แผนที่ แผนที่ประเภทนี้แบ่งเป็น 4 แบบ คือ

5.1.2.1 แผนที่ที่มีเส้นแบ่งเขตศัพท์อยู่ใกล้รอยต่อของจังหวัดนครศรีธรรมราช และพัทลุงมี 6 แผนที่ ได้แก่ แผนที่ของหน่วยวรรณคดี 3 "ผกากรอง" หน่วยวรรณคดี 6 "แกงจืด" หน่วยวรรณคดี 9 "นุ่งกระโจมอก" หน่วยวรรณคดี 17 "บริวาร" หน่วยวรรณคดี 25 "กล่อ่งใส่เงินกำบุญ" หน่วยวรรณคดี 26 "ดอกลิ้นทม"

5.1.2.2 แผนที่ที่มีเส้นแบ่งเขตศัพท์ซึ่งแบ่งบริเวณจังหวัดนครศรีธรรมราช และพัทลุงตอนเหนือ ออกจากสงขลาที่พัทลุงตอนใต้มี 2 แผนที่ ได้แก่ แผนที่ของหน่วยวรรณคดี 27 "น้ำตาลสด" และ หน่วยวรรณคดี 11 "ส่วนท้ายสุดของกันสัดวัวปีก"

5.1.2.3 แผนที่ที่มีเส้นแบ่งเขตศัพท์ซึ่งแบ่งบริเวณจังหวัดนครศรีธรรมราช พัทลุงตอนเหนือและอำเภอระโนด กิ่งอำเภอกระแสดินธุ์ และอำเภอสะทิงพระ จังหวัดสงขลา ออกจากจังหวัดพัทลุงตอนใต้และอำเภออื่นๆ ที่เหลือของจังหวัดสงขลามี 1 แผนที่ ได้แก่แผนที่ของหน่วยวรรณคดี 22 "การเล่นชาม้อข้าวหม้อแกง"

5.1.2.4 แผนที่ที่มีเส้นแบ่งเขตศัฟท์ที่แบ่งจังหวัดนครศรีธรรมราชตอนเหนือ และ ตะวันตก ออกจากจังหวัดนครศรีธรรมราชตะวันออกและตอนใต้รวมทั้งจังหวัดพัทลุง สงขลา มี 1 แผนที่ ได้แก่แผนที่ของหน่วยบรรดที่ 1 "เสวียนหม้อ"

5.1.3. แผนที่ประเภทที่มีเส้นแบ่งเขตศัฟท์ 2 เส้น แบ่งบริเวณที่ศึกษาออกเป็น 3 บริเวณ มีทั้งหมด 6 แผนที่ แผนที่ประเภทนี้แบ่งออกเป็น 2 แบบคือ

5.1.3.1 แผนที่ที่มีเส้นแบ่งเขตศัฟท์เส้นแรกอยู่ใกล้รอยต่อของจังหวัดนครศรี- ธรรมราช และพัทลุง เส้นแบ่งเขตศัฟท์เส้นที่ 2 แบ่งพัทลุงและ อำเภอรอนด กิ่งอำเภอ กระแสสินธุ์ อำเภอสะทิงพระ จังหวัดสงขลา ออกจากบริเวณอื่นๆ ของจังหวัดสงขลา มี 4 แผนที่ ได้แก่แผนที่ของหน่วยบรรดที่ 2 "น้อยโหน่ง" หน่วยบรรดที่ 4 "สาบเสือ" หน่วย บรรดที่ 12 "แป้งข้าวหมาก" และหน่วยบรรดที่ 16 "อึ้งข้าว"

5.1.3.2 แผนที่ที่มีเส้นแบ่งเขตศัฟท์เส้นแรกอยู่ใกล้รอยต่อของจังหวัดนครศรี- ธรรมราช และพัทลุงเส้นแบ่งเขตศัฟท์เส้นที่ 2 อยู่ใกล้รอยต่อจังหวัดพัทลุง และสงขลามี 2 แผนที่ ได้แก่แผนที่ของ หน่วยบรรดที่ 7 "ข้าวต้มมัด" หน่วยบรรดที่ 10 "เปือ (วางซา)"

5.1.3.3. แผนที่ที่มีเส้นแบ่งเขตศัฟท์ภาคยาวลงมาจากบริเวณตะวันตกของจังหวัดสงขลา เหนือใต้ของจังหวัดนครศรีธรรมราชผ่านจังหวัดพัทลุงลงมาถึงบริเวณตะวันตกของจังหวัดสงขลา มี 1 แผนที่ ได้แก่แผนที่ของหน่วยบรรดที่ 12 "แป้งข้าวหมาก"

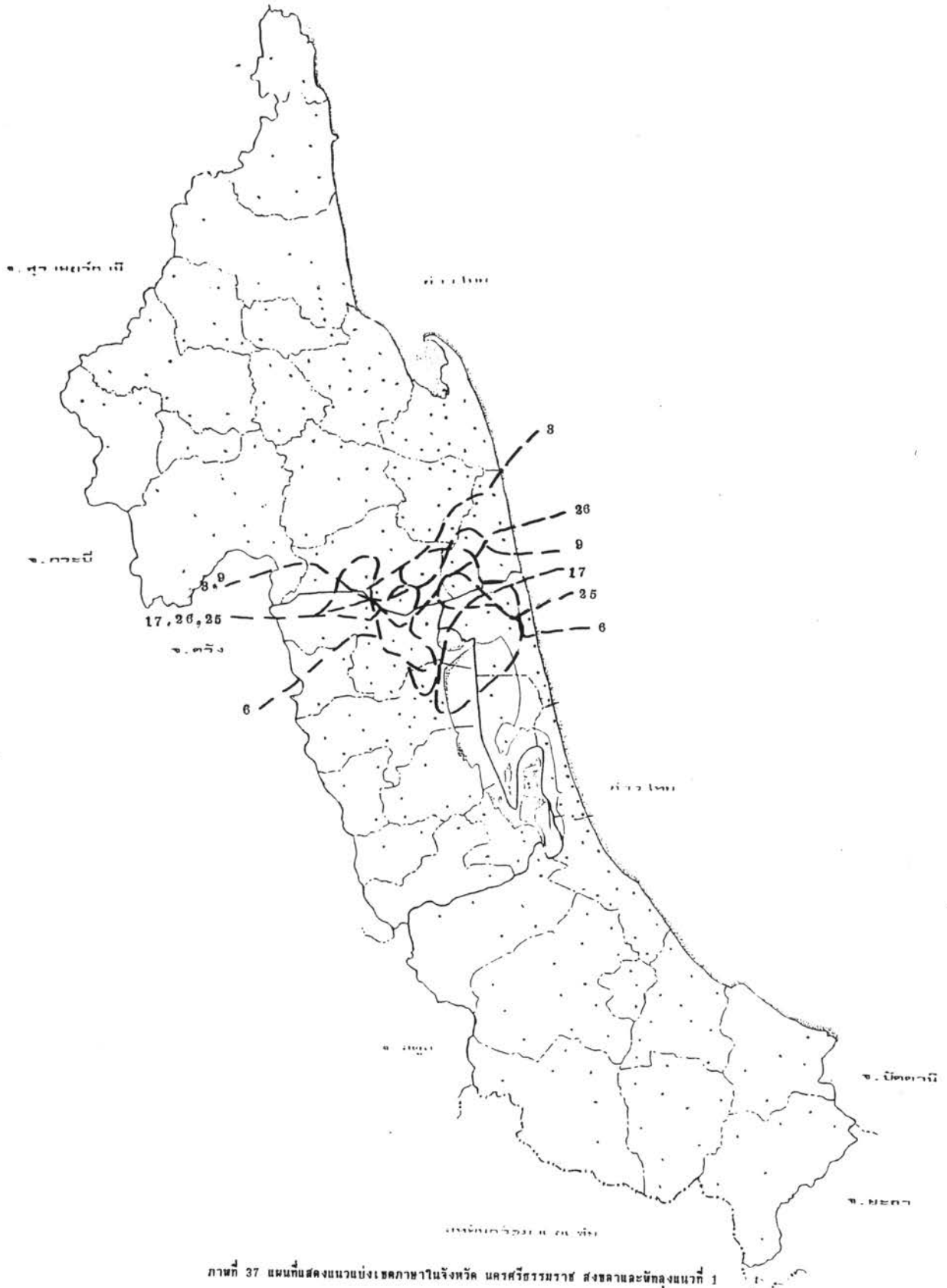
5.2 การพิจารณาแนวแบ่งเขตภาษาล้านซ้อย

วิธีพิจารณหาแนวแบ่งเขตภาษาล้านซ้อยที่ใช้กันโดยทั่วไป (วันทนี, ดวงใจ, สุนีย์พรฯ) คือการหาบริเวณที่มีการเกาะกลุ่มของเส้นแบ่งเขตศัฟท์ ถ้าพบว่ามีบริเวณดังกล่าวอยู่ ณ ที่ใด แสดงว่ามีความแตกต่างของการใช้ภาษาในบริเวณที่อยู่คนละด้านของเส้นแบ่งเขตศัฟท์นั้นและภาษา ที่ใช้อยู่ใน 2 บริเวณนั้นเป็นคนละภาษา คนละภาษาล้านหรือคนละภาษาล้านซ้อย แล้วแต่กรณี ผู้วิจัย เลือกใช้วิธีการเดียวกันนี้ในการแบ่งเขตภาษาล้านซ้อย

จากการพิจารณาเส้นแบ่งเขตศัฟท์ในแผนที่ของหน่วยบรรดรวม 16 หน่วยบรรดที่มีเส้น แบ่งเขตศัฟท์ปรากฏอยู่ พบว่าการแบ่งที่เห็นได้ชัดเจน คือ การแบ่งบริเวณที่ศึกษาออกเป็น 2 บริเวณ คือบริเวณจังหวัดนครศรีธรรมราช และบริเวณจังหวัดสงขลาทั้งจังหวัดพัทลุง จากแผนที่ รวมของ 6 หน่วยบรรด ได้แก่ หน่วยบรรดที่ 3 "พกากรอง" หน่วยบรรดที่ 6 "แกงจืด" หน่วยบรรดที่ 9 "นุ่งกระโจมอก" หน่วยบรรดที่ 17 "บริวาร" หน่วยบรรดที่ 25 "กล่องใส่เงิน กำปูล" และหน่วยบรรดที่ 26 "ดอกลิ้นทม" (ดูภาพที่ 37)

แผนที่ที่มีแนวแบ่งเขตภาษาที่ค่อนข้างชัดเจน ได้แก่แผนที่ที่แบ่งพื้นที่ศึกษาออกเป็น 3 บริเวณ คือ บริเวณจังหวัดนครศรีธรรมราช บริเวณจังหวัดพัทลุง และบริเวณจังหวัดสงขลา ซึ่งเป็นแผนที่รวมของ 5 หน่วยสมรรถ ได้แก่แผนที่ของหน่วยสมรรถที่ 2 "น้อยโหน่ง" หน่วยสมรรถที่ 4 "สาบเสือ" หน่วยสมรรถที่ 7 "ข้าวต้มมัด" หน่วยสมรรถที่ 10 "เป็ล (วางซา)" หน่วยสมรรถที่ 16 "ฮ้างข้าว" (ดูภาพที่ 38)

นอกจากนี้ยังพบว่าการแบ่งจังหวัดพัทลุงออกจากสงขลาทางด้านตะวันออกยังไม่แน่นอนนัก เนื่องจากหน่วยสมรรถที่ 2, 4, 16 ได้รวมเอาบริเวณอำเภอระโนด กิ่ง อ.กระแสสินธุ์ และอำเภอสังขละบุรี จังหวัดสงขลาเข้าไว้กับจังหวัดพัทลุง (ดูภาพที่ 39) แต่แผนที่ของหน่วยสมรรถที่ 10 และ 7 แยกพัทลุงกับสงขลาออกจากกันอย่างชัดเจน (ดูภาพที่ 40)

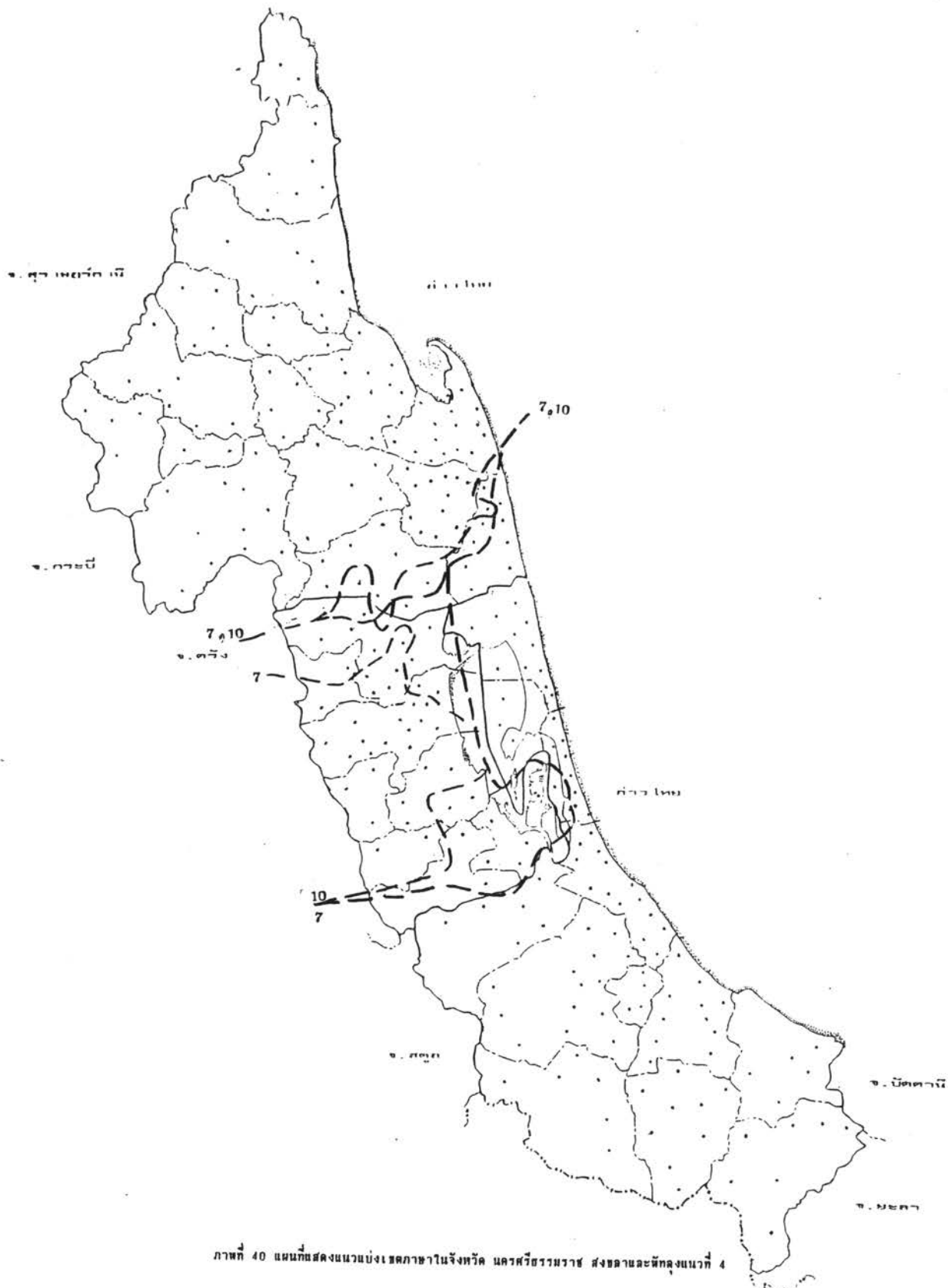
ภาพที่ 37 แผนที่แสดงแนวแบ่งเขตภาษาในจังหวัด นครศรีธรรมราช สังขานและนักลงแนวที่ 1

ภาพที่ 38 แผนที่แสดงแนวแบ่งเขตภาษาในจังหวัด เชียงใหม่ นครศรีธรรมราช สงขลาและพัทลุงแผนที่ 2

ภาพที่ 39 แผนที่แสดงถนนบึงเขตภาษาในจังหวัด นครศรีธรรมราช จังหวัดและพื้นที่ลงหน่วย 3

รูปที่ 40 แผนที่แสดงแนวแบ่งเขตการปกครองในจังหวัด นครปฐม นครราชบุรี นครสุพรรณบุรี และจังหวัดกาญจนบุรี